

บทที่ 10

สมัยฟื้นฟูศิลปวิทยาการของประเทอิตาลี ฝรั่งเศส และอังกฤษ

- 10.1 การฟื้นฟูศิลปวิทยาการ
- 10.2 สมัยฟื้นฟูศิลปวิทยาการของประเทอิตาลี
 - 10.2.1 ลักษณะโดยทั่วไปของประเทอิตาลี
 - 10.2.2 การฟื้นฟูศิลปวิทยาการของประเทอิตาลี
 - 10.2.3 ผู้ฟื้นฟูศิลปวิทยาการที่สำคัญของอิตาลี
- 10.3 สมัยฟื้นฟูศิลปวิทยาการของประเทฝรั่งเศส
 - 10.3.1 ลักษณะโดยทั่วไปของประเทฝรั่งเศส
 - 10.3.2 การฟื้นฟูศิลปวิทยาการของประเทฝรั่งเศส
 - 10.3.3 ผู้ฟื้นฟูศิลปวิทยาการที่สำคัญของฝรั่งเศส
- 10.4 สมัยฟื้นฟูศิลปวิทยาการของประเทอังกฤษ
 - 10.4.1 ลักษณะโดยทั่วไปของประเทอังกฤษ
 - 10.4.2 การฟื้นฟูศิลปวิทยาการของประเทอังกฤษ
 - 10.4.3 ผู้ฟื้นฟูศิลปวิทยาการที่สำคัญของประเทอังกฤษ

บทที่ 10

สมัยฟื้นฟูศิลปวิทยาการของประเทศอิตาลี ฝรั่งเศส และอังกฤษ

10.1 การฟื้นฟูศิลปวิทยาการ

การฟื้นฟูศิลปวิทยาการ (Renaissance) หมายถึง การเกิดใหม่ (Rebirth) หรือการรื้อฟื้น (Revival) ศิลปวิทยาการจากกรีกและโรมพร้อม ๆ กัน การพัฒนาความคิด การคิดค้น และการประดิษฐ์สิ่งใหม่ ๆ สาเหตุของการฟื้นฟูศิลปวิทยาการอาจสรุปได้ดังนี้ คือ (มยุรี เจริญ, 2540: 157)

การสิ้นสุดสงครามครูเสด การเสื่อมของระบบฟิวดัล และการล่มสลายของอาณาจักรไบแซนไทน์ ทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงอย่างมากในยุโรป เกิดเมืองใหม่และชนชั้นพ่อค้า ชนชั้นกลางที่มั่งคั่ง มีเงินมากพอที่จะสนับสนุนงานด้านศิลปวิทยาการ ความคิดสร้างสรรค์ทางวัตถุเพื่ออำนวยความสะดวกและความสะดวกสบายในชีวิต การได้รับความรู้เพิ่มเติมจากชาวกรีก ทำให้ชาวยุโรปสมัยนี้เป็นคนมองโลกในแง่ดี ปฏิเสธเกณฑ์ที่ไม่เหมาะสมของศาสนา มีความเชื่อมั่นในตัวเอง และเน้นคุณค่าของมนุษย์ ต้องการมีอิสรภาพและมีความคิดเสรี

ความก้าวหน้าทางวิชาการ การคิดค้นและประดิษฐ์สิ่งใหม่ ๆ เช่น การพิมพ์ที่เจริญขึ้น การคิดประดิษฐ์เรือและอุปกรณ์การเดินเรือให้ดีขึ้น เข็มทิศ แผนที่ กล้องส่องทางไกล และอื่น ๆ ล้วนแต่เป็นการฟื้นฟูศิลปวิทยาการทั้งสิ้น เพราะนำไปสู่การค้นพบเส้นทางเดินเรือใหม่และดินแดนใหม่ รวมไปถึงการค้นพบกระสุนดินปืน และใช้อาวุธปืน ทำให้กษัตริย์มีอำนาจเข้มแข็งมากขึ้น กษัตริย์และราชสำนักใหม่ ๆ เป็นกำลังส่งเสริมศิลปวิทยาการ

คนมีความกระตือรือร้นต่อการคิดค้นไต่หาความรู้เกี่ยวกับสังคมสิ่งแวดล้อมและธรรมชาติด้านต่าง ๆ มีสถานศึกษา เปรียบเทียบกันว่าพิสูจน์และทดลองให้เห็นจริง ความรู้ที่ได้ หรือการค้นพบก็เป็นประโยชน์อำนวยความสะดวกให้มนุษย์ในระยะเวลาต่อมา

10.2 สมัยฟื้นฟูศิลปวิทยาการของประเทศไทย

10.2.1 ลักษณะโดยทั่วไปของประเทศไทย

ประเทศไทยได้ชื่อว่าเป็นแหล่งวัฒนธรรมและอารยธรรมที่ยิ่งใหญ่อีกประการหนึ่ง คำว่า “อิตาลี” (Italy) เป็นคำเก่าแก่ซึ่งสันนิษฐานว่ามาจากคำว่า ฮิตาโล (Halo) เคยใช้กันมาตั้งแต่ศตวรรษที่ 5 ประเทศไทยและประชาชนชาวอิตาเลียนมีภาษาพูดเป็นของตนเอง มีประเพณีและวัฒนธรรมที่เจริญรุ่งเรืองไม่ด้อยไปกว่าประเทศฝรั่งเศส และอังกฤษ

ลักษณะภูมิประเทศ ประเทศไทยเป็นดินแดนเก่าแก่ในภาคใต้ของทวีปยุโรป หรือได้แก่ดินแดนที่ติดต่อกับทะเลเมดิเตอร์เรเนียน จัดเป็นประเทศที่มีความสำคัญประเทศหนึ่งในบรรดาประเทศต่าง ๆ 7 ประเทศ บนคาบสมุทรใหญ่ 3 คาบสมุทร ประเทศไทยในอดีตเคยเป็นอาณาจักรอันไพศาลของโรมัน นครวาติกันซึ่งเป็นศูนย์กลางของศาสนาคริสต์ ฝ่ายโรมันคาทอลิกก็ตั้งอยู่ในกรุงโรม นครหลวงของอิตาลี ซึ่งเป็นอาณาจักรของสันตะปาปา มืองค์สันตะปาปาเป็นประมุขทางศาสนจักร

อิตาลีมีพื้นที่ประมาณ 166,280 ตารางไมล์ หรือประมาณ 301,265 ตารางกิโลเมตร

ลักษณะภูมิอากาศ สภาพภูมิอากาศโดยทั่วไปแล้วอยู่ในเกณฑ์สม่ำเสมอ แต่จะมีการเปลี่ยนแปลงตามเส้นรุ้งเส้นแวง ซึ่งแบ่งเป็นสามประเภทดังนี้

1. บริเวณแถบเทือกเขาแอลป์ (Alps) และอะเพนไนน์ (Apennine) หน้าหนาวจะเย็นจะเยือกและยาวนาน ส่วนหน้าร้อนจะสั้นและมีลมแรง แต่ถึงจะเป็นหน้าร้อนก็ต้องมีเสื้อกันหนาว และบูทบางด้วย

2. บริเวณเพียงนุรา พาดานา (Pianura Padana/ตอนกลางแถบมิลาน) ลักษณะอากาศจะหนาวจัดในหน้าหนาว และร้อนอบอ้าวในหน้าร้อน

3. ส่วนบริเวณอื่น ๆ ของอิตาลี หน้าหนาวอากาศไม่หนาวจัด หน้าร้อนอุณหภูมิขึ้นอยู่กับลมทะเล (ส่วนมากมาจากฝั่งไทเรเนียนมากกว่าฝั่งอะเดรียติก) ในฤดูร้อนจะร้อนจัดในแถบทางใต้บริเวณเกาะชายฝั่งซิชิลี แอฟริกัน และดินแดนที่ไกลจากทะเล

เหมืองหลวง คือ โรม (Rome)

ประชากร ประมาณ 57 ล้านคน อาศัยอยู่ในโรมซึ่งเป็นเมืองหลวงและเมืองใหญ่ที่สุดประมาณ 3 ล้านคน

ศาสนา ประชากรส่วนใหญ่นับถือศาสนาคริสต์นิกายโรมันคาทอลิก

ภาษาประจำชาติ คืออิตาลี

ลักษณะการเมืองการปกครอง

ระบอบการเมืองการปกครองแบบประชาธิปไตย ประธานาธิบดีของอิตาลีอยู่ในตำแหน่งคราวละ 7 ปี โดยได้รับเลือกตั้งจากรัฐสภาซึ่งประกอบด้วยสองสภาได้แก่วุฒิสมาชิก (มีสมาชิก 315 คน) และสภาผู้แทน (สมาชิกที่ได้รับเลือกตั้ง 630 คน) ประธานาธิบดีเป็นผู้เสนอชื่อนายกรัฐมนตรีให้คณะรัฐมนตรีเป็นผู้เลือก

10.2.2 การฟื้นฟูศิลปวิทยาการของประเทศอิตาลี

นับตั้งแต่สมัยโบราณมาแล้วประเทศอิตาลีหรืออาณาจักรโรมันเดิมได้สร้างอารยธรรมของตนเองอย่างมั่นคง มีการประดิษฐ์อักษร ระบบการเขียนหนังสือขึ้นมาใช้กระทั่งสิ้นสุดลงเมื่อจักรวรรดิโรมันภาคตะวันตกถึงกับพินาศย่อยยับด้วยการทำลายล้างของพวกอนารยชน อย่างไรก็ตามช่วงระยะเวลาต้นของสมัยใหม่คาบเกี่ยวกับสมัยกลางที่เรียกว่าสมัยฟื้นฟูศิลปวิทยาการ หรือยุค “เรอเนสซองส์” ประเทศอิตาลีก็ยังมีภาษาพูดและภาษาเขียนเป็นแบบฉบับของตนเองนั่นคือ ภาษาอิตาลี แต่เดิมใช้ภาษา “อินโคยูโรเบียน” เป็นภาษาพูด ผู้คนบริเวณภาคกลางและภาคใต้ใช้ภาษา “ออสโกอุม เบเรียน” เป็นภาษาท้องถิ่น

นับตั้งแต่ประมาณปี ค.ศ. 1250 จากความมั่งคั่งและการติดต่อกับโลกของมุสลิมมาช้านานสร้างความก้าวหน้าทางการศึกษาให้กับอิตาลี ช่วงนี้เป็น “ยุคแห่งการฟื้นฟูศิลปวิทยา” ซึ่งหมายความว่า เป็น ยุคที่อิตาลีฟื้นฟูเอาความรู้ทางศิลปะ และวิทยาการของกรีกและของโรมันสมัยเก่ากลับมาศึกษาใหม่ มีการจัดตั้งมหาวิทยาลัยขึ้นในเมืองสำคัญทุกแห่ง และถึงแม้ว่าทางศาสนาจักรและนักวิชาการยังคงใช้ภาษาลาติน

กันโดยทั่วไป แต่ชาวอิตาลีเริ่มเขียนหนังสือและบทกวีเป็นภาษาอิตาลี อย่างเช่นผลงานของดังเต้ (Dante: ค.ศ. 1265-1321) ปีแตรค (Petrarch ค.ศ. 1304-1374) และบอคคาซิโอ (Boccaccio: ค.ศ. 1313-75) ทั้งหมดนี้เป็นชาวฟลอเรนซ์ ภายในบริเวณต่าง ๆ เต็มไปด้วยโบสถ์ วิหารสวยงามมีจิตรกรรมพระราชวังมีผลงานจิตรกรรม และปฏิมากรรม สร้างโดยศิลปินซึ่งได้เบนคาลใจจากการศึกษา และสังเกตเห็นความเป็นไปของธรรมชาติแล้วเอาผสมผสานกับรูปแบบเก่า ๆ จากผลงานของโรมันกับประสบการณ์ร่วมกับเทคนิคใหม่ ๆ ในบรรดาศิลปินผู้ยิ่งใหญ่มากมายในยุคนี้มีบรูเนล เลสชี (Brunelleschi) สถาปนิกชาวฟลอเรนซ์ กิเบอร์ตี (Ghiberti) และ โดนาเทลโล (Donatello) เป็นปฏิมากรรมทั้งสองคนในขณะที่ก๊อตโต (Gotto) เป็นจิตรกรเอกแห่งฟลอเรนซ์ ประจำเนเปิ้ล และอัสนีชีน นอกจากนั้นศิลปินเอกในยุคนี้มี บอตติเชลลี (Boticelli) ไมเคิล แอนเจโล (Michelangelo) ลีโอนาร์โด ดา วินชี (Leonardo Davinci) คอรัเรกจิโอ (Correggio) ทุกคนเป็นจิตรกรระดับอัจฉริยะ

ในสมัยฟื้นฟูศิลปวิทยา ศิลปะยังมีได้แยกออกจากวิทยาศาสตร์และความรู้สาขาอื่น ๆ ดังนั้นศิลปินจึงต้องเรียนรู้หลายอย่าง กิเบอร์ตี ศิลปินเอกคนหนึ่งกล่าวว่าจิตรกรต้องเรียนรู้วิชาไวยากรณ์ คณิตศาสตร์ เรขาคณิต ปรัชญา แพทยศาสตร์ โหราศาสตร์ ประวัติศาสตร์ กายวิภาควิทยา และการเขียน ลีโอนาร์โด ดา วินชี (Leonardo Davinci: ค.ศ. 1452-1519) ศิลปินเอกมีผลงานดีเลิศในงานด้านจิตรกรรม จนถึงการทำทดลองและการค้นพบงานทางด้านวิทยาศาสตร์นอกจากนั้นยังทำการผ่าตัดเพื่อศึกษาการทำงานของกล้ามเนื้อ วิเคราะห์คุณสมบัติของก๊าซ ออกแบบการสร้างอาวุธ (รวมทั้งรถถังหุ้มเกราะ) ออกแบบเครื่องยนต์บินได้ ออกแบบเรือได้นำ และยังเป็นวิศวกรออกแบบการสร้างทดลองและการสร้างป้อมปืน

ผลงานสร้างสรรค์ของการฟื้นฟูศิลปวิทยา ซึ่งมีจุดกำเนิดในดินแดนอิตาลีได้แพร่หลายขึ้นไปทางเหนือ การแพร่ขยายตัวของการฟื้นฟูศิลปวิทยาของกรีก และโรมันยุคเก่าให้กลับฟื้นคืนชีพขึ้นมาอีก ครั้งนี้มีหลายอย่างเป็นส่วนประกอบสำคัญ เช่น การประดิษฐ์เครื่องพิมพ์ซึ่งในยุโรปถือว่า โจฮันน์ กูทเทินเบิร์ก (Johann Guttenberg: ค.ศ. 1389-1468) เป็นผู้ประดิษฐ์เป็นคนแรก นอกจากนั้นยังเกิด นักวิชาการของ

จักรวรรดิไบแซนไทน์ ซึ่งภายหลังกรุงคอนสแตนติโนเปิล ถึงจุดจบไปแล้วได้เดินทางเข้ามาในยุโรปตะวันตก และนำเอาหนังสือโบราณยุคเก่ามากมายเข้ามาด้วย ในบรรดาหนังสือสำคัญที่นำเข้ามาคือคัมภีร์พันธสัญญาเดิม (Old Testament) ของศาสนาคริสต์และเขียนด้วยภาษากรีก รวมทั้งตำราวิทยาศาสตร์และดาราศาสตร์ของกรีก

ตำราวิชาการสมัยเก่าของกรีกและตำราใหม่ ๆ จึงได้รับความสนใจอย่างจริงจังจากนักวิชาการของยุโรปตะวันตก นักคิดเริ่มต้นคิดถึงเรื่องราวของมนุษย์เอง และพยายามหาคำตอบที่แน่ชัด แทนที่จะเป็นฝ่ายยอมรับเอาคำสอนจากศาสนจักร และนักปรัชญายุคกลางที่สอนไว้ว่าเป็นเรื่องถูกต้องทุกอย่าง ในการค้นหาคำตอบให้ถูกต้องซึ่งนำไปสู่การค้นพบในวิทยาศาสตร์การแพทย์ คณิตศาสตร์และดาราศาสตร์ บรรดานักวิชาการของยุโรปตะวันตกได้พากันศึกษาเรื่องราวของโลกที่ตนอยู่และพฤติกรรมของมนุษย์ เมื่อได้หลักฐานความจริงที่แน่ชัดจึงกล้าบดล้างคำสอนของศาสนาและศาสนจักร (ธนู แก้ว โอภาส, 2539: 303-306)

ศิลปะอิตาลีเฟื่องฟูที่สุดในสมัยเรอเนสซองส์ เมื่อมีการปฏิวัติรูปแบบทางศิลปะในสมัยเรอเนสซองส์ตอนต้น (ค.ศ. 1400-1500) กลุ่มกวักโตเจเนโต (Quattrocento) ได้นำแนวความคิดใหม่ซึ่งเปลี่ยนรูปแบบศิลปะเข้ามา ศิลปะของกรีกและโรมันโบราณถูกนำกลับมาศึกษาโดยให้ความสำคัญกับมนุษย์ ผลที่เกิดขึ้นต่อร่างกายมนุษย์กลายเป็นจุดสำคัญในงานศิลปกรรมและปฏิมากรรม

ศูนย์กลางของยุคเรอเนสซองส์ตอนต้นนั้นอยู่ที่เมืองฟลอเรนซ์ ผลงานชิ้นแรกคือ การที่ลอเรนโซ่ กิเบอร์ตี (Lorenzo Ghiberti) ได้รับคำสั่งให้สร้างประตูทองแดงชุบทองที่เป็นประตูด้านเหมือนของโบสถ์แบ็ฟติสท์ (ค.ศ. 1403-1424) ซึ่งเขาชนะการแข่งขันกับฟิลิปโป บรูเนลเลลชี (Filippo Brunelleschi) ในปี ค.ศ. 1401 ต่อมากิเบอร์ตีก็มีชื่อเสียงมากขึ้น เขาได้สร้างประตูทางทิศตะวันออก ในปี ค.ศ. 1424-1450 ไมเคิลแองเจโลเรียกประตูนี้ว่า “ประตูสวรรค์” (Gate of Paradiss)

ปี ค.ศ. 1377-1466 ฟิลิปโป บรูเนลเลลชี ได้ชัยชนะในการออกแบบผลงานทางสถาปัตยกรรมแบบคลาสสิกแบบใหม่เขาเดินทางไปกรุงโรมเพื่อศึกษาถึงสัดส่วนของดิกโบราณ และได้ออกแบบงานชิ้นเอกหลายชิ้น เช่น โคมที่โบสถ์เมืองฟลอเรนซ์ที่อยู่

หน้าสถานเลี้ยงเด็กกำพร้าอินโนเซนติ (Innocenti) โบสถ์ซาน ลอเรนโซ่ (San Lorenzo: ค.ศ. 1421-1469) ซานตา โครเซ (Santa Croce) ซึ่งเริ่มเมื่อปี ค.ศ. 1430-1433 และซานโต สิริโร (Santo Spirito) ทั้งหมดนี้อยู่ที่เมืองฟลอเรนซ์ ซึ่งความประทับใจของรูปแบบนี้อยู่ที่ความกลมกลืน ความสมดุล และความราบเรียบ

สมัยที่รุ่งเรืองที่สุดของยุคเรอเนสซองส์ (ค.ศ. 1500-1600) เป็นช่วงที่เต็มไปด้วยศิลปินที่มีชื่อเสียง เช่น ลีโอนาโด ดา วินชี ไมเคิลแองเจโล แบร์ม็องเต้ ราฟาเอล และติเตียน บทละครของดา วินชี ความเหมือนละครของไมเคิล แองเจโล อารมณ์ที่สุนทรีย์ของ จีออร์ จีโอเน่ เป็นส่วนที่ก่อให้เกิดแมนเนอริสต์ (Mannerist) ในศิลปะยุคเรอเนสซองส์ (High Renaissance) เมื่อความสงบ แมนเนอริสต์ (Mannerist) ถือว่ารูปร่างของมนุษย์นั้นยิ่งใหญ่ ดังนั้นจึงมักจะพรรณาออกมาเป็นภาพที่ยู่เหยียงและตึงเครียด และใช้สีที่ให้ความรุนแรง

ศิลปะบาร็อก: แมนเนอริสต์ประสบความสำเร็จเนื่องจากได้หันกลับไปสนใจในธรรมชาติ และความกระปรี้กระเปร่า ศิลปะบาร็อกนี้เกิดขึ้นที่กรุงโรม (ค.ศ.1600-1750) และมีการสนับสนุนจากพระสันตะปาปาที่ทรงพลังให้กรุงโรมกลายเป็นเมืองที่มีความสวยงามหาที่อื่นเปรียบไม่ได้ คาราวัจโจ (Caravaggio: ค.ศ. 1573 – 1610) ศิลปินที่สนองความต้องการอันนี้ เขาเป็นคนที่รุนแรง ชีวิตส่วนตัวและงานศิลปะของเขาจะแปลกไปจากสังคมที่เป็นอยู่ ภาพวาดรูปวัยรุ่นชาวไซบริติก (Sybaritic) ที่เขาวาดขึ้นนั้น แสดงให้เห็นว่าเป็นนักศิลปินแบบเรียลิสติก (realistic) ผลงานชิ้นต่อมาของเขาที่เป็นภาพวาดอนุสาวรีย์ทางศาสนา ในภาพ the Calling of St. Matthew ที่ซาน ลุยจิ เด ฟรานเชสซี (San Luigi Dei Francesi) ในกรุงโรมได้ทำให้ทุกคนในเมืองตกใจหมด เพราะเขาได้วาดภาพของเทพเจ้ากำลังอยู่ในร้านเหล้า อิทธิพลของศิลปะบาร็อกของอิตาลีแพร่กระจายไปยังเยอรมนีและสเปนอย่างรวดเร็ว และในไม่ช้าก็เป็นรูปแบบคลาสสิกของยุคเรอเนสซองส์ไป อย่างไรก็ตาม รูปแบบนั้นซึ่งนำกลับมาใช้ใหม่ในช่วงศตวรรษที่ 19 ก็ยังคงทำให้ทั่วโลกรู้สึกประหลาดใจจนถึงทุกวันนี้

10.2.3 ผู้ฟื้นฟูศิลปวิทยาการที่สำคัญของประเทศอิตาลี

ผู้ฟื้นฟูศิลปวิทยาการที่สำคัญของอิตาลี (พิมพ์พรรณ เทพสุเมธานนท์, 2536: 164-171) มีดังนี้

1. ฟรานซิส เพทราด (ค.ศ. 1304 – 1374) เป็นผู้สร้างบทซอนเนต (Sonnet) ได้อย่างสมบูรณ์แบบไม่มีที่ติ เพทราดนับเป็นกวีอิตาลีคนแรกที่ใช้ภาษาพื้นเมืองได้ไพเราะที่สุดเขาได้รับการยกย่องว่าเป็นกวีทางแสดงอารมณ์

2. จิโอวันนี โบคัชชีโอ (ค.ศ. 1313 – 1375) เป็นชาวยุโรปคนแรกที่สามารถอ่านภาษากรีกได้ ได้ชื่อว่าเขียนบทร้อยแก้วได้ดีที่สุดของยุคนี้ สิ่งที่ทำให้ชื่อเสียงให้เขามากที่สุดคือการเขียนนิยายชวนหัว แสดงบุคลิกลักษณะต่าง ๆ ของมนุษย์ในสังคม เช่น เกี่ยวกับบทละครของเชกเปียร์ นิยายซึ่งขึ้นชื่อของเขามีอิทธิพลมากคือ เดคาเมรอน เป็นหนังสือรวมนิยาย 100 เรื่อง เป็นเรื่องที่ถากถางสังคมที่เจ็บแสบที่สุดของยุค เป็นแบบแผนของการแต่งนิยายประชดเสียดสีสังคมในยุคต่อ ๆ มา

ปรัชญาการเมืองยุคฟื้นฟูศิลปวิทยาการในอิตาลี นักปราชญ์อิตาลียุคนี้เรียกว่านักมนุษยนิยม หันไปนิยมความคิดของเพลโตเป็นส่วนใหญ่ บ้างก็หันไปศึกษางานของอริสโตเติลและปรัชญาของปราชญ์ชาวกรีกอื่น ๆ นักปราชญ์ยุคนี้ของอิตาลีที่เด่น ๆ คือ

นิโคลัสแห่งกูซา นิโคลัสเห็นว่าจำเป็นต้องปฏิรูปสถาบันศาสนา จึงได้แยกตัวออกมาจากสำนักเดิม แล้วทำการปรับปรุงให้อยู่ในลักษณะที่ถูกต้อง เริ่มต้นอยู่ในวงบุคคลจำกัดปรากฏเป็นสถาบันในรูปแบบใหม่ คนทั่วไปยอมรับว่าถูกต้อง และนิยมนับถือ นิโคลัสแสดงทัศนะไว้ว่าพระเจ้านั้น เราสามารถจะเข้าถึงได้ด้วยญาณทางจิตโดยตรงในแต่ละบุคคล ไม่ใช่จะเข้าถึงได้ด้วยสติปัญญาอย่างที่ใช้ ๆ กันอยู่ นิโคลัสแสดงทัศนะเกี่ยวกับพระเจ้าต่อไปอีกว่าปัญญาของคนเรากลุกเกล้ากับโมหะเสียแล้ว จึงมีดวงไม่สว่างพอที่จะเข้าถึงพระเจ้า เพราะพระเจ้าเป็นอุดมสัจจะ เป็นที่รวมของสิ่งทั้งปวง ข้อขัดแย้งในลักษณะต่าง ๆ เป็นอันยุติลงในพระเจ้าทั้งสิ้น ปัญหาต่าง ๆ ถึงพระเจ้าแล้วกลายเป็นความเรียบร้อยลงตัวได้หมดสิ้น นิโคลัส แห่งกูซา เป็นนักดาราศาสตร์ ได้แสดงทัศนะไว้ว่า โลกนี้หมุนรอบดวงอาทิตย์ และโลกอื่นก็เป็นเช่นเดียวกับโลกนี้มี

อยู่เป็นจำนวนมากมาย ทศณะดังกล่าวนี้ยอมรับกันว่าเป็นความจริง จนไม่รู้สึกแปลกใจ
เสียแล้วสำหรับคนปัจจุบัน เพราะมีเครื่องมือและวิธีการพิสูจน์ให้เห็นจริง แต่สำหรับ
คนในอดีตไกลคลงลำบากอยู่ไม่น้อย ที่จะให้คนทั้งหลายรับฟังและเชื่อด้วยความสนิทใจ
ระยะกาลเวลาจึงมีความจำเป็นอยู่ในเรื่องเช่นนี้

ฟิซซิโน แห่งอิตาลี ในปลายศตวรรษที่ 15 ที่เมืองฟลอเรนซ์ ศูนย์กลางของ
อิตาลี ได้เกิดสมาคมปรัชญาสายเพลโตขึ้นมา บิดามารดาของฟิซซิโนต้องการให้
ฟิซซิโนศึกษาแพทย์ แต่ฟิซซิโนมีเพื่อนรักทางศาสนามาก่อน จึงได้หันมาบวชตาม
เพื่อนและใช้ชีวิตอยู่ในเมืองฟลอเรนซ์เป็นส่วนใหญ่ ได้แปลปรัชญาซึ่งวิจารณ์โดย
เพลโตรวมทั้งปรัชญาของคนอื่น ๆ เช่น โพลไคเนส เป็นต้น การกลับไปหาปรัชญา
ของเพลโต และปรัชญากรีกอื่น ๆ เป็นข้อที่น่าสังเกตอย่างยิ่งประการหนึ่งในยุคนั้น
งานสำคัญอย่างหนึ่งของฟิซซิโนคือ เทววิทยาแบบเพลโต ฟิซซิโนได้สนใจมนุษย์นิยม
อีกด้วย และแสวงหาจุดหมายปลายทางของงานนั้น ตามวิธีการของเพลโต ฟิซซิโน
กล่าวว่า “ปรัชญาของเพลโตเข้ากันได้กับศาสนาคริสต์” ในขณะเดียวกันถือว่า
เซนต์ ออกัสติน เป็นผู้นำทางทศณะ และกล่าวไว้ว่า “ปรัชญาและศาสนาคือ การ
แสดงออกของความคิดหรือเป็นตัวแทนของจิตใจที่แต่ละบุคคลจำเป็นต้องปรารถนา เพื่อ
บรรลุจุดหมายสูงสุดในชีวิต ความดีขั้นสูงสุดไม่ได้ผูกขาดไว้กับสถาบันศาสนาเท่านั้น
สำคัญที่พลังกระตุ้นในจิตของแต่ละบุคคล ฟิซซิโนยืนยันว่าเพราะแรงกระตุ้นในจิต
นั่นเอง วิญญาณทั้งหลายจึงแสวงหาที่จะพยายามเข้าถึงพระเจ้าเป็นต้น พลังกระตุ้น
ดังกล่าวเป็นเรื่องธรรมชาติของมนุษย์ เพราะทุกภาวะแสวงหาจุดสูงสุด หมายความว่า
ภาวะสูงสุดเป็นบ่อเกิดของสารทั้งหลาย ฟิซซิโนให้เหตุผลว่าภาวะมีระดับต่าง ๆ กัน
พระเจ้าเป็นภาวะสูงสุดแห่งภาวะทั้งปวง เป็นบ่อเกิดของสิ่งทั้งปวง ความขัดแย้งต่าง ๆ
จะลงเอยที่พระเจ้า วิญญาณของทุกคนดำรงอยู่ระหว่างพระเจ้ากับกายของวิญญาณเอง
และวิญญาณจะต้องมีร่างของตัวโดยตรงอีกร่างหนึ่ง เมื่อวิญญาณยังไม่สามารถบรรลุ
จุดหมายสูงสุดในโลกนี้ได้ จึงต้องมีโลกหน้า เป็นโลกที่วิญญาณจะบรรลุจุดหมายสูงสุด
เท่านั้น และในการนี้การประสานร่างกายใหม่จึงจำเป็น (นี่เป็นทศณะของการเอา
ร่างกายไปเกิดอีก)

ลอเรนโซ วัลลา มีชื่อเสียงในฐานะนักประวัติศาสตร์และนักปรัชญา วัลลา มีความเชื่อว่า ความดีสูงสุดของมนุษย์คือ ความสำราญอย่างเรียบง่าย และคุณจะได้เหตุผล ที่คนเราจะต้องตายเพื่อประเทศชาติ ส่วนลิโอนาโด คาเวินซี แม้จะไม่มีงานเขียนที่ถือเป็น ตำราทางด้านปรัชญาก็ยังได้รับเลือกให้เป็นปราชญ์ทางการเมือง เพราะเขาเป็นคนแรก ที่ประณามการมอบความไว้วางใจให้กับผู้มีอำนาจหน้าที่ว่าเป็นแหล่งที่มาของ ข้อเท็จจริง เขามีความคิดที่เป็นปรปักษ์ต่อสังคมอย่างรุนแรง ปราชญ์อิตาลีที่สร้างปัญหา ให้ผู้ศึกษาที่สูงคือ นิโคโล แมคคิเวลลี หนังสือที่มีชื่อของเขาคือเรื่อง the Prince ซึ่ง เขาได้เขียนประกาศอย่างเปิดเผยว่าเขาชอบระบบเผด็จขาด เขาถือว่าหน้าที่สำคัญที่สุดของ ผู้ปกครองคือจะต้องแสวงหาอำนาจ รักษาอำนาจ และการขยายอำนาจ ถ้าจำเป็น ผู้ปกครองจะใช้วิธีการใด ๆ ก็ได้ที่จะช่วยให้คนประสบความสำเร็จตามหน้าที่ของตน ถือว่าเป็นความยุติธรรม ความดี แมคคิเวลลี ยืนยันว่ามนุษย์มักจะคำนึงผลประโยชน์ ของตนเองก่อนอื่น กระจายอำนาจและโลกในทรัพย์สินสมบัติ คอยแก่งแย่งชิงดีผู้อื่นอยู่ ตลอดเวลา ผู้ปกครองควรจะอยู่ให้แตกกัน ตนเองจะได้ปลอดภัยและได้ประโยชน์ จากการแตกร้างของผู้อื่นด้วย

วิทยาศาสตร์ของยุคฟื้นฟูศิลปวิทยาการในอิตาลีในศตวรรษที่ 15 อิตาลีเป็น ศูนย์กลางของการศึกษาวิทยาศาสตร์ในยุโรป คนทั่วยุโรปเดินทางมาศึกษาใน มหาวิทยาลัย อิตาลี เช่น วิชาดาราศาสตร์ คณิตศาสตร์ ฟิสิกส์ และการแพทย์ ฯลฯ

คาร์ดะโน แห่งอิตาลี นักปรัชญา นักคณิตศาสตร์ และนักฟิสิกส์ที่สำคัญของ อิตาลี มีทัศนะทางธรรมชาตินิยมโดยถือว่า “สิ่งหนึ่งถ่ายทอดมาจากสิ่งหนึ่งและเกิดเป็น สิ่งใหม่อยู่ตลอดสาย” “สิ่งทั้งหลายมีการขยายตัวได้เป็นอนันต์ ไม่เหลือที่ว่างเปล่าไว้เลย สิ่งทั้งหลายมีวิญญานโลก เป็นผู้ผลิตและให้เคลื่อนไหว ความลงกันได้และความ ขัดแย้ง ความรัก ความชัง มีอยู่ทั่วไป แสงสว่างและความอบอุ่นคืออาการปรากฏของ จอมวิญญาน” “กฎหมายจำต้องกวัดขั้นและมีความกลมกลืนกับศาสนา เพื่อให้มนุษย์ ดำรงชีวิตอยู่อย่างถูกต้อง ตามพระกรุณาของพระเจ้า ทัศนะต่าง ๆ ของคาร์ดะโน เป็นปรัชญาประยุกต์ด้วยคณิตศาสตร์และฟิสิกส์ ข้อความแสดงทัศนะด้านต่าง ๆ ของ คาร์ดะโน แม้เป็นประเด็นสั้น ๆ ก็มีเนื้อหาควรพิจารณาด้วยเหตุผล บรูโนเป็นนัก

ปรัชญาชาวอิตาลีขึ้นแรกนับถือศาสนาโรมันแคธอลิก ที่เซนต์โดมินิก ตั้งขึ้นในกรุงโรม ต่อมาเกิดความไม่พอใจหลักการของสถาบันดังกล่าว จึงได้ออกจาริกไปยังยุโรปและเข้าร่วมมือกับสถาบันศาสนาที่ปฏิรูปขึ้นใหม่ บรูโนได้แสดงทัศนะคัดค้านตรรกศาสตร์ของอริสโตเติลรวมทั้งวิชาว่าด้วยจักรวาลของอริสโตเติลด้วย บรูโน มีทัศนะหนักไปทางนิคโคลาส แห่งคูซ่า โดยถือว่า “ทุกอย่างมีจิต พระเจ้ากับธรรมชาติเป็น อันเดียวกัน สัจภาพ ไม่ว่าจะพิจารณาในรูปใด ย่อมลงรอยกัน” บรูโนได้แสดงทัศนะอีกหลายอย่างเช่นที่จะนำมากล่าวต่อไปนี้ “แต่ละสิ่งแต่ละอย่างเป็นอนันตะ และไม่มีอนันตะใดเป็นสอง เพราะจะไปจำกัดซึ่งกันและกัน” “พระเจ้าคือภาวะทั้งปวง” จักรวาลคือการแสดงตัวของพระเจ้า พระเจ้าเป็นหัวใจของจักรวาล และเป็นจอมแห่งวิญญูณทั้งปวง คนคืออนุภาคมาจากพระเจ้า และกลับเข้าหาพระเจ้าอีก” ทฤษฎีที่ว่า “โลกหมุนรอบดวงอาทิตย์” ได้พิมพ์ขึ้นก่อนบรูโนเกิด ทำให้บรูโนปลงใจว่า “จักรวาลมีความเป็นหนึ่ง ดวงอาทิตย์เป็นศูนย์กลางของจักรวาล” ทัศนะทางศาสนาที่เชื่อถือกันมานานถือว่า “พระเจ้าเป็นศูนย์กลางของสิ่งทั้งปวง เป็นศูนย์กลางของจักรวาล” เมื่อบรูโนถือว่า “ดวงอาทิตย์เป็นศูนย์กลางของจักรวาล” ไปเช่นนี้เท่ากับโอนความเป็นใหญ่ของพระเจ้ามาไว้กับดวงอาทิตย์ และทัศนะอื่น ๆ อีกเป็นเหตุให้บรูโนถูกจับตัวนำไปยังกรุงโรมต้องโทษประหารชีวิต แล้วเผาศพที่หลักประหารนั่นเอง ทัศนะทางวิทยาศาสตร์ในระยะเริ่มแรกเกิดอันตรายแก่ผู้แสดงทัศนะในทำนองนี้มากต่อมาก ส่วนใหญ่เพราะขัดกับหลักการทางศาสนา หากหลักการศาสนาประกอบด้วยเหตุผล ตรงตามหลักวิชาแบบใหม่ที่เรียกว่าวิทยาศาสตร์แล้วการต้องโทษอย่างหนักเช่นนี้ ก็ยากที่จะเกิดขึ้น หรือจะเกิดขึ้นบ้างก็เห็นจะน้อยมาก

กาลิเลโอ (ค.ศ. 1564-1642)

เกิดที่เมือง Pisa เมื่อวันที่ 15 กุมภาพันธ์ ค.ศ. 1564 เป็นบุคคลแรกที่ประดิษฐ์กล้องโทรทรรศน์ ได้ค้นพบดาวบริวารของดาวพฤหัสบดี 4 ดวง วงแหวนของดาวพระเสาร์ และจุดในดวงอาทิตย์และทางช้างเผือก เขาสามารถคะเนระยะทางของดาวนพพระเคราะห์ได้อย่างคร่าว ๆ ค้นพบว่าโลกมิได้เป็นศูนย์กลางของจักรวาล มีผลทางความรู้สึของคนสมัยนั้นเหมือนกัน คือรู้สึกว่าคุณค่าของคนเป็นผงธุลีที่ปลิวคลุ้ง

อยู่ในกลไกของจักรวาลที่หมุนเวียนไม่มีที่สิ้นสุดเท่านั้นเอง กาลิเลโอมีชื่อเสียงที่สุดในฐานะนักฟิสิกส์ตั้งที่เราารู้จักกันในเรื่องที่เกี่ยวข้องกับแรงแห่งความถ่วงจำเพาะ ฯลฯ

การฟื้นฟูทางสรีรวิทยาและการแพทย์ของยุคฟื้นฟูศิลปวิทยาการนี้ มหาวิทยาลัยปาдуаเป็นแหล่งสอนวิชาที่มีชื่อเสียงยิ่ง วงการแพทย์ได้รู้จักกลไกของการหมุนเวียนของกระแสโลหิต และการทำงานของอวัยวะภายในร่างกายจากชาวอิตาลีในยุคนี้ยิ่งกว่าที่เคยได้ทราบมาในยุคใด ๆ

การฟื้นฟูวิทยาการทางด้านปฏิมากรรม และจิตรกรรมของชาวอิตาลีที่ได้เป็นที่ยอมรับว่าเป็นปฏิมากรที่ยิ่งใหญ่ที่สุดของโลก และของยุคนี้คือ ไมเคิลแองเจโล ปิวาร์รอตตี เป็นศิลปินที่สามารถ ยอดเยี่ยมทั้งในด้านสถาปัตยกรรม ประติมากรรม จิตรกรรม ตลอดจนเป็นกวีและวิศวกรรวมอีกด้วย ไมเคิล แอลเจโล มีชื่อเสียงเมื่อสันตะปาปาจูเลียสที่สองทรงมีบัญชาให้เขาวาดภาพประดับผนังในโบสถ์ซิสเตียน ที่นครวาติกัน ใน ค.ศ. 1508 เขาปิดประตูข้างตัวเองอยู่ถึง 4 ปี จึงวาดเสร็จ ลักษณะการวาดภาพของเขาต่างกับของ ลีโอนาโด ดา วินชี มาก รูปของเขามีส่วนสัคมหีมาเหมือนรูปปั้นมากกว่ารูปวาด เต็มไปด้วยพลังเหนือธรรมชาติ ภาพที่เขาวาดใน “Sistine Chapel” นี้แสดงเรื่องราวในพระคัมภีร์เก่าและใหม่ตั้งแต่การสร้างโลกสร้างมนุษย์ กำเนิดของความบาป ความพินาศของมนุษย์จนถึงที่พระเยซูเสด็จมาพิพากษาโลก ตลอดจนภาพ Christ and Madonna from the last Judgement และภาพ Creation of Adam แสดงให้เห็นความทรงพลังมหาศาลของพระเจ้า และความอ่อนแอของมนุษย์ แม้จะมีร่างกายใหญ่โตแต่ก็ปวกเปียก ทำให้ภาพของพระเจ้าดูทรงมหิทธานุภาพยิ่งนัก อิทธิพลที่เขาทิ้งไว้ให้ศิลปินรุ่นต่อมาคือ การแกะสลักรูปขนาคมหีมา ซึ่งมีส่วนสำคัญต้อง การใช้รูปแกะสลักเหล่านี้ ประดับสถานที่ต่าง ๆ และการแสดงพลังที่ถูกบังคับกดดันทำให้เกิดการตั้งเครือข่ายอย่างรุนแรง ลีโอนาโด ดา วินชี เป็นอัจฉริยะบุรุษที่มีความสามารถรอบตัว เช่นเดียวกัน ไมเคิล แองเจโล ก็เป็นทั้งจิตรกร ปฏิมากร สถาปนิก นักดนตรี นักประดิษฐ์ วิศวกร นักวิทยาศาสตร์ เขาได้เขียนหนังสือไว้หลายเล่มเกี่ยวกับวิทยาการด้านต่าง ๆ ที่เขาสนใจ ภาพเขียนส่วนใหญ่ของเขาเกี่ยวกับประวัติของพระเยซู เช่น ภาพพระมารดามาเรียและพระบุตร เขาสนใจในการศึกษาใบหน้า

ท่าทางของคนประเภทต่าง ๆ ตั้งแต่วัยทารกจนถึงวัยชราทุกชั้นวรรณะเพื่อนำมาประกอบในการเขียนภาพ ภาพที่มีชื่อที่สุดของเขาคือ The last supper (พระกระยาหารมื้อสุดท้าย) ในภาพพระเยซูถูกห้อมล้อมด้วยอัครสาวก 12 คน เป็นตอนที่พระเยซูตรัสว่า “จะมีคนหนึ่งในพวก ท่านทรยศต่อเรา” ยูดาห์ อิสคาริโอท ผู้ทรยศถูกมาจับพระเยซูเป็นอาณัติสัญญาณ ให้ทหารโรมันรู้ว่าคนไหนพระเยซู ความสำคัญของภาพนี้อยู่ที่แสดงอารมณ์ออกได้เป็นเลิศ ภาพเขียนอีกภาพหนึ่งของเขาที่มีชื่อเสียงไปทั่วโลกอีกภาพหนึ่งคือ ภาพโมนาลิซา ลีโอนาโดรักภาพนี้มาก ความงามของภาพนี้อยู่ที่ความอ่อนละมุนละไมของผิวกาย ใบหน้าและมือที่ได้สัดส่วนอารมณ์และ ผ้าคลุมศรีษะบางเบาจนแทบมองไม่เห็นด้วย ตาเปล่า มีใบหน้าเฉย สงบ ไม่ยิ้ม และ ดวงตามีชีวิตชีวา ภาพนี้ปัจจุบันอยู่ในพิพิธภัณฑลูป ในประเทศฝรั่งเศส

ภายหลัง ค.ศ. 1550 การฟื้นฟูศิลปวิทยาการในอิตาลีก็เริ่มเสื่อมลง เนื่องจากอิตาลีได้สูญเสียความเป็นเอกในทางเศรษฐกิจ การค้นพบโลกใหม่ในปลายศตวรรษที่ 15 (1493) ได้ย้ายศูนย์กลางการค้าจากทะเลเมดิเตอร์เรเนียนมาอยู่บนภาคเหนือทวีปยุโรปมากขึ้นและทำให้ดินแดนส่วนที่เป็นยุโรปตะวันตกได้กลายเป็นศูนย์กลางของอารยธรรมยุคใหม่

10.3 สมัยฟื้นฟูศิลปวิทยาการของประเทศฝรั่งเศส

10.3.1 ลักษณะโดยทั่วไปของประเทศฝรั่งเศส

ลักษณะภูมิประเทศ ประเทศฝรั่งเศสมีชื่อทางราชการว่า สาธารณรัฐฝรั่งเศส (Republic of France) เป็นประเทศที่ใหญ่ที่สุดในยุโรปตะวันตก มีขนาดใหญ่ที่สุดเป็นอันดับสามในทวีปยุโรป รองลงมาจากรัสเซีย และยูเครน

ฝรั่งเศสมีพื้นที่ทั้งหมดประมาณ 545,000 ตารางกิโลเมตร หากดูแผนที่จะเห็นว่า ประเทศฝรั่งเศส มีลักษณะเหมือนรูปหกเหลี่ยม

ลักษณะภูมิอากาศ โดยทั่วไปกล่าวได้ว่า ฝรั่งเศสมีภูมิอากาศแบบภาคพื้นยุโรป คือ หนาวพอประมาณ มีหิมะตกในฤดูหนาว อากาศจะสบาย ๆ ในฤดูอื่น แต่ส่วนใหญ่จะอยู่ติดกับทะเล ทำให้มีอากาศอุ่น โดยเฉพาะด้านตะวันออกเฉียงใต้ที่อยู่

ติดกับทะเล เมดิเตอร์เรเนียน มีสภาพภูมิอากาศแบบเมดิเตอร์เรเนียน ทำให้เป็นเขตที่มีผู้นิยมมาพักผ่อน

เมืองหลวง	ปารีส
ศาสนา	คริสต์
ภาษาประจำชาติ	ฝรั่งเศส

10.3.2 การฟื้นฟูศิลปวิทยาการของประเทศฝรั่งเศส

การฟื้นฟูศิลปวิทยาการ หรือที่เรียกว่าเรอเนสซอง นั้นคือการฟื้นฟูทางด้านวรรณคดี ศิลปะ และวิทยาศาสตร์ ที่เกิดขึ้นในยุโรปในศตวรรษที่ 15 และ 16 โดยได้รับอิทธิพลมาจากอารยธรรมกรีกและโรมันสมัยโบราณ ปัจจัยสำคัญที่ช่วยให้มีการฟื้นฟูศิลปวิทยา ได้ดียิ่งขึ้น ได้แก่การค้นพบวิธีพิมพ์หนังสือ โดยชาวเยอรมันที่ชื่อว่าโยฮัน กูเตนเบิร์ก (ค.ศ. 1398-1468) เป็นผู้ประดิษฐ์เครื่องพิมพ์ที่เคลื่อนที่ได้เป็นคนแรก อันทำให้มีการพิมพ์ผลงานประพันธ์ของผู้ประพันธ์สมัยกรีกและโรมันออกเผยแพร่อย่างกว้างขวาง การฟื้นฟูศิลปวิทยาการนี้ เริ่มอุบัติขึ้นก่อน ในอิตาลีโดยมีเจ้าครองแคว้นต่าง ๆ ให้ความสนับสนุนนักเขียนและศิลปินอย่างกระตือรือร้น จากอิตาลี ขบวนการฟื้นฟูศิลปวิทยาก็ได้แพร่ขยายเข้าไปในประเทศอื่น ๆ ในยุโรป ส่วนในประเทศ ฝรั่งเศส การที่กษัตริย์ฝรั่งเศสได้ทรงทำสงครามในอิตาลี ก็ได้ช่วยทำให้ความสนใจที่จะฟื้นฟูศิลปวิทยา ซึ่งมีเป็นทุนเดิมอยู่แล้วตั้งแต่ช่วงปลายศตวรรษที่ 15 เป็นต้นมา มีมากยิ่งขึ้นไปอีก ผู้ทรงคุณวุฒิของฝรั่งเศสที่มีบทบาทในการเผยแพร่อารยธรรมกรีกและโรมันมากเป็นพิเศษ ได้แก่ เลอแฟเวรอ เดคาเปลอส์ ซึ่งได้จัดพิมพ์ผลงานของ อริสโตเติล พร้อมทั้งคำอธิบาย และงานแปลพระคัมภีร์ไบเบิล เป็นภาษาฝรั่งเศส ฉบับแรกใน ค.ศ 1530 ก็โยม บูค ซึ่งเป็นนักกฎหมาย นักประวัติศาสตร์ และ ผู้เชี่ยวชาญทางด้านอารยธรรมกรีก โรแบร์ต เอเดียน ซึ่ง เป็นเจ้าของโรงพิมพ์และผู้แต่งพจนานุกรมภาษาละตินและภาษาฝรั่งเศส ใน ค.ศ. 1539

และองรี เอเตียน ซึ่งเป็นบุตรของโรแบร์ต เอเตียน เป็นผู้แต่งพจนานุกรมภาษากรีกใน ค.ศ. 1572

นอกจากมีการตีพิมพ์วรรณกรรมกรีกและโรมัน และหนังสืออื่น ๆ ทั้งที่เกี่ยวกับ ลัทธินุษยนิยม และที่สนับสนุนการศึกษาค้นคว้าตามหลักวิทยาศาสตร์และเหตุผลแล้ว พระเจ้าฟร็องซัวร์ที่ 1 เองก็ทรงสนับสนุนการฟื้นฟูแนวความคิดและอารยธรรมสมัยกรีก และโรมันโบราณ ด้วยการจัดตั้งสถาบันการศึกษาขึ้นมาใหม่ อีกสถาบันหนึ่งในกรุง ปารีส ใน ค.ศ. 1529 ซึ่งมีชื่อเรียกว่า collège de France (นุเค เป็นผู้เสนอแนะให้จัดตั้ง สถาบันนี้ เพิ่มเติมจากมหาวิทยาลัยที่มีอยู่แล้ว) พร้อมทั้งโปรดให้สอนวิชาภาษาละติน ภาษากรีก ภาษาฮีบรู และปรัชญา นอกจากนั้นยังได้มีการจัดระบบการศึกษาระดับ มัธยมตามวิทยาลัยต่าง ๆ ขึ้นมาใหม่ โดยกำหนดให้มีการเรียนวิชาภาษาและวรรณคดี กรีกและละตินเป็นเวลา 5 ปี และวิชาปรัชญาอีก 2 ปี ก่อนเข้าศึกษาต่อใน ระดับอุดมศึกษาในคณะเทววิทยา คณะนิติศาสตร์และคณะแพทยศาสตร์ ในการฟื้นฟู ศิลปวิทยาการในฝรั่งเศสนั้น ผู้ที่มีบทบาทสำคัญมากที่สุดในการกระตุ้นและผลักดันให้ มีการพัฒนาทางด้านภูมิปัญญาอีกคนหนึ่ง ได้แก่ฟร็องซัวส์ ราเบอแลต์ (ค.ศ. 1494-1553) ท่านผู้นี้เป็นนักเขียนที่เขียนเรื่องประชดประชันสังคมคล้าย โบคซ์ซีโอ โดยเฉพาะอย่างยิ่งสถาบันศาสนาและการเมือง เป็นนักเขียนร้อยแก้ว ที่ใช้ภาษาพื้นเมือง ได้แหลมคม ราเบอแลต์ เชื่อว่ามนุษย์จะแก้ปัญหาได้ด้วยสติปัญญาและเหตุผลของ ตนเอง นวนิยายชวนหัวที่เป็นวรรณกรรมเอกฝรั่งเศส ที่เขาแต่งขึ้นคือ Gargantua และ Pantagruel เป็นเรื่องของยักษ์สองตน ผู้ครองนครที่ปกครองแบบสมัยกลาง เป็นการแต่ง แบบชวนหัวประชดประชันสังคม ท้องเรื่องแฝงไว้ให้ผู้อ่านเห็นความจริงในชีวิต และ เน้นประสบการณ์จะช่วยให้คนฉลาดขึ้น ไม่ใช่ทฤษฎีเลื่อนลอย หรือกฎข้อบังคับของวัด การปฏิเสธความสำคัญของตนเองเป็นการทำลายธรรมชาติของมนุษย์ เขาได้ชื่อว่าเป็น นักมนุษยนิยมที่ยิ่งใหญ่ เขาแนะนำให้คนมีอารมณ์เห็นมองโลกอย่างขบขันและเห็นใจ เข้าใจใน พฤติกรรมของเพื่อนร่วมสังคม และรู้ว่าสิ่งใดไร้ประโยชน์ต่อชีวิต ราเบอแลต์ว่าการหัวเราะเป็นคุณสมบัติที่ดีที่สุดประการหนึ่งของมนุษย์ ราเบอแลต์ยังได้ ชี้ให้เห็นด้วยว่า ระบบการศึกษาที่ใช้กันมาตั้งแต่เดิมในมหาวิทยาลัยนั้น มิได้ทำให้

นักศึกษามีความรู้กว้างขวาง หรือลึกซึ้งเท่ากับความรู้ของยอร์กซ์ (Gargantua) ที่เรียนตามระบบการศึกษาซึ่งกลุ่มนักมนุษยนิยมได้วางแผนให้ใหม่ นอกจากทางด้านแนวความคิดแล้ว ในแง่ของวรรณคดี ราเบอแล็ ก็ถือได้ว่าเป็นนักเขียนคนสำคัญผู้หนึ่งที่ได้เปิดศักราชยุคใหม่ทางด้านงานประพันธ์ประเภทร้อยแก้ว

ทางกวีนิพนธ์ ผลงานที่มีขึ้นในครั้งแรกของศตวรรษที่ 16 ส่วนใหญ่สะท้อนถึงอิทธิพลที่ได้รับจากอิตาลี เป็นต้นว่าผลงานของ เคลมอนด์ มาโรต์ ซึ่งได้นำวิธีการประพันธ์โคลง ซอนเน็ต แบบบทกวีชาวอิตาลี มาใช้ในฝรั่งเศสเป็นคนแรก เคลมอนด์ มาโรต์ เป็นกวีคนโปรดของมาร์เกร็ต เดอ นาแวนร์ พระพี่นางของพระเจ้าฟรานซิสที่หนึ่ง ทรงอุปถัมภ์ศิลปินและปราชญ์ในยุคนี้ มาโรต์ เป็นคนแรกที่น่าลัทธิมมนุษยนิยมมาจากอิตาลี งานของเขาพยายามจะบรรยายความรู้สึกอย่างตรงไปตรงมาตามแบบของเพทราค แต่มีเสียงสัมผัสไพเราะ แต่เมื่อเขาพยายามจะแปลบทเพลงสวดของกษัตริย์เดวิดเป็นภาษาฝรั่งเศส ก็ได้รับการโจมตีอย่างรุนแรงว่าเป็นการดูหมิ่นกษัตริย์ของศาสนจักร

ผลงานที่มีขึ้นในครั้งหลังของศตวรรษที่ 16 โดยเฉพาะอย่างยิ่ง กวีนิพนธ์ของ ดูแบลเล และ รงซาร์ด ก็ถือได้ว่าเป็นผลงานสมัยใหม่ที่ไม่มีลักษณะแบบยุคกลางหลงเหลืออยู่เลยแม้แต่น้อย ในขณะที่เดียวกันหลังจากที่ได้มีการสั่งห้ามแสดงละครทางศาสนาประเภท *mysteres* ใน ค.ศ. 1548 ก็ได้มีละครประเภทโศกนาฏกรรมขึ้นมาแทนในอีก 5 ปีต่อมา โดยเริ่มด้วยเรื่อง *Cleopatre Captive* ของ โลมแคล

ในตอนปลายศตวรรษที่ 16 ผลงานของมิเชล เดอ มงแตญ ที่ชื่อว่า *Essais* ซึ่งเริ่มปรากฏออกมาตั้งแต่ ค.ศ. 1580 เป็นต้นมา ก็ถือกันว่าเป็นตัวอย่างงานประพันธ์ประเภทประมวลความเห็นเพื่อปรับปรุงสังคมและชีวิตมนุษย์ให้มีสภาพดีขึ้น ตามแนวคิดของมงแตญ มนุษย์จะต้องศึกษาตัวเอง รู้จักตัวเอง และพัฒนาตัวเองอยู่ตลอดเวลา เพื่อที่จะได้ดำเนินชีวิตอย่างสมคูลย์และมีความสุข ส่วนผลงานของนักเศรษฐศาสตร์ของโบแคง มีชื่อว่า *Republique* ก็จัดเป็นงานประพันธ์ประเภทเผยแพร่แนวความคิดทางการเมืองที่มีความสำคัญ ในฐานะงานประพันธ์ชิ้นแรกที่ได้เสนอทฤษฎีว่าด้วย

อิทธิพลของคินฟ้าอากาศที่มีต่อสังคมมนุษยชาติและหลักการว่าด้วยจันดิธรรมทาง
ศาสนา และระบอบราชาธิปไตยที่มีขอบเขตจำกัด (เอี่ยม ฉายงาม, 2521: 44-47)

10.3.3 ผู้ฟื้นฟูศิลปวิทยาการที่สำคัญของฝรั่งเศส

สำหรับฝรั่งเศสผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการฟื้นฟูศิลปวิทยาการทั้งทางด้าน
จิตรกรรม ประติมากรรม สถาปัตยกรรม ภาษาและวรรณคดี ส่วนใหญ่จะได้รับอิทธิพล
ตามแบบกรีกและโรมัน ขณะเดียวกันก็ให้ความสำคัญแก่ภาษาพื้นบ้านเฉพาะถิ่น ผู้ฟื้นฟู
วิทยาการที่สำคัญ ในสมัยนี้ได้แก่ (จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2540: 38-39)

ฟรังซัวส์ ราเบอเลส์ (Francois Rabelais ค.ศ. 1485-1553)

ราเบอเลส์ เป็นบาทหลวงที่ทิ้งวัด เป็นแพทย์ที่มีได้รักษาพยาบาลเป็นอาชีพและ
เป็นผู้ที่ซาบซึ้งต่อวิทยาการสมัยคลาสสิก โดยเฉพาะวรรณคดี ความรู้ ความสามารถ
และความมีอัจฉริยะ ทำให้ได้รับชื่อเสียงดีเด่นในการประพันธ์ งานเขียนชิ้นสำคัญที่
สร้างชื่อเสียงให้เขา คือการเขียนประชดประชันสังคมโดยเฉพาะศาสนาและการเมือง
ได้แก่ เรื่องปองตากรูเอล และการ์กองตูอา (Pantagruel and Gargantua) เป็นนิทานจาก
จินตนาการ เกี่ยวกับเรื่องของยักษ์สองพ่อลูก ซึ่งมีรูปร่างประหลาด มีบทบาทและการ
แสดงออกที่มหัศจรรย์ โดยเฉพาะการกลือกกลั้วและเสเพลอยู่กับความรื่นรมย์ และ
ราคะอย่างไม่รู้จักยับยั้ง งานทั้งสองชิ้นเป็นการทำทนาย และโจมตีมาตรฐานทาง
ศีลธรรม และความยับยั้งชั่งใจของฝ่ายคริสตศาสนา การพรรณนาแฝงไปด้วยความเห็นอก
เห็นใจในความอ่อนแอของธรรมชาติมนุษย์ แสดงให้เห็นถึงเจตนารมณ์ของการฟื้นฟู
ศิลปวิทยาการ คือผละออกจากความเข้มงวดทางศีลธรรม มาสู่ความเป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์
ราเบอเลส์ได้ชื่อว่า เป็นผู้ให้กำเนิดร้อยแก้วฝรั่งเศสสมัยใหม่คนหนึ่ง

มิเชล เดอ มงแตนญ์ (Michel de Moutaigne ค.ศ. 1533-1592)

มงแตนญ์ เป็นนักกฎหมายที่ละทิ้งวิชาชีพ ได้ชื่อว่าเป็นนักมนุษยนิยมชาวฝรั่งเศส
ในสมัยการฟื้นฟูศิลปวิทยาการทั้งหลาย เขาซาบซึ้งในวิทยาการสมัยคลาสสิก ผลงานที่สร้าง
ชื่อเสียงมาจากการศึกษา และการคิดคำนึงในชีวิตของเขาคือ เรื่อง เอสเซย์ (Essays) เป็น
ความเรียงที่กล่าวถึงศิลปะแห่งการดำเนินชีวิต คือ การรู้จักตนเอง ขอมรับกฎเกณฑ์ของ
ธรรมชาติ มีใจกว้าง รักเสรีภาพ มีเหตุผลและสนับสนุนการศึกษา และเป็นคนแรกที่นำ

การเขียนความเรียง (essays) เข้ามาในวงวรรณกรรม มองแตนต์เป็นผู้ที่สงสัยไม่ยอมเชื่อเรื่องอะไรทั้งสิ้น และเป็นพวกปฏิเสธคำสอนเกี่ยวกับแผนการณ์ของพระเจ้า เชื่อว่ามนุษย์ควรไฝ่หาความสุขมากกว่าแสวงหาคุณธรรม เป็นความสุขซึ่งเกิดจากชีวิตเรียบง่าย สงบ สมดุล เรียบง่าย ไม่เกี่ยวข้องกับผู้อื่น มีเมตตา และให้ความรักแก่เพื่อนของตน เพื่อจะเข้าถึงซึ่งความจริงอันเชื่อถือได้หรือความจริงอันถูกต้องแน่แท้ คนจะต้องทำตัวให้ปลอดจากอคติของศาสนา ถึงกระนั้นเขาก็ยังไม่ไว้ใจความสามารถในการใช้เหตุผลของมนุษย์ ในแง่ของจริยธรรมมองแตนต์ได้ชื่อว่าเป็น สัมพัทธนิยม (Relativist) คือ การปฏิเสธการรับรู้ใด ๆ ทั้งสิ้น โดยยืนยันว่า สติปัญญาของมนุษย์ไม่สามารถเข้าถึงความจริง เขาไม่ยอมรับความสมบูรณ์ในตัวเอง เขาเชื่อว่าเป้าหมายสำคัญของชีวิต คือ การแสวงหาความรื่นรมย์ ซึ่งเป็นความรื่นรมย์อย่างละเมียดละไม เป็นผู้ดี เป็นความรื่นรมย์ที่เกิดจากภูมิปัญญา อิทธิพลของมองแตนต์ส่งผลต่อบรรดานักคิดนักเขียนรุ่นหลังตามมา โดยเฉพาะอย่างยิ่งพวกที่นิยมเขียนความเรียง

10.4 สมัยฟื้นฟูศิลปวิทยาการของประเทศอังกฤษ

10.4.1 ลักษณะโดยทั่วไปของประเทศอังกฤษ

ลักษณะภูมิประเทศ ประเทศอังกฤษเป็นการรวมตัวของอังกฤษ สกอตแลนด์ และเวลส์ ต่างมีการแบ่งเป็นเขตๆ ที่เรียกว่า มณฑล ประเทศอังกฤษเป็นประเทศที่มีประชากรหนาแน่นที่สุดแห่งหนึ่งของโลก กล่าวคือ มีอาณาเขต 50,056 ตารางไมล์ (129,645 ตารางกิโลเมตร)

ลักษณะภูมิประเทศ โดยทั่วไปประเทศอังกฤษมีลักษณะภูมิอากาศสบายๆ อุณหภูมิเฉลี่ยสูงสุดในช่วงฤดูร้อน ประมาณ 70 F (23-25 C) ในช่วงฤดูหนาวจากเรือนพฤษจิกายน ถึง กุมภาพันธ์ ส่วนใหญ่จะมีอากาศหนาวเย็นและชื้น

เมืองหลวง ลอนดอน

ศาสนา คริสต์ นิกายโรมันคาทอลิก

ภาษาประจำชาติ ภาษาอังกฤษ

10.4.2 สมัยฟื้นฟูศิลปวิทยาการของประเทศอังกฤษ

การฟื้นฟูศิลปวิทยาการในประเทศอังกฤษ ได้รับอิทธิพลจากอิตาลี แต่ก็ยังพบความแตกต่างกันอยู่มาก ประเทศอังกฤษเติบโตและแข็งแกร่งยิ่งขึ้นในสมัยพระเจ้าเฮนรีที่ 8 (Henry VIII ค.ศ. 1509 – 1547) เมื่อพระองค์ทรงปฏิรูปศาสนา ก่อตั้งนิกาย Anglican Church ขึ้นใน ค.ศ. 1534 แยกอังกฤษออกจากคริสตจักรสากลและอำนาจของสันตะปาปา ออกกฎหมายให้กษัตริย์มีพระราชอำนาจแต่งตั้งพระสังฆราชประจำอังกฤษ โอนทรัพย์สินของศาสนาเป็นของรัฐ ทำให้กษัตริย์มีพระราชอำนาจสูงสุดทางศาสนา โดยได้รับความสนับสนุนจากประชาชน โดยเฉพาะคนชั้นกลาง เมื่อถึงสมัยของพระนางเอลิซาเบธที่ 1 (Elizabeth I ค.ศ. 1558-1603) สถาบันกษัตริย์ก็ยังมีอำนาจสมบูรณ์ยิ่งขึ้น ทรงปกครองอังกฤษให้มีความเจริญก้าวหน้าในหลายด้าน มีการขยายตัวโพ้นทะเล ออกสำรวจและแสวงหาอาณานิคมในทวีปอเมริกาเหนือ

ทางด้านเศรษฐกิจ เกิดระบบเกษตรกรรมแบบทุนนิยม ภายในประเทศ เช่น การปลูกสัตว์ อุตสาหกรรม ผ้าขนสัตว์เดบโต และทำรายได้อย่างสูง ภายนอกประเทศมีการสนับสนุนการค้าขายในทวีปอเมริกากลางและใต้ และวางรากฐานเพื่อการขยายตัวของอังกฤษในอินเดียและเอเชียต่อมา โดยตั้งบริษัท East India Company ใน ค.ศ. 1600 สร้างความมั่งคั่งให้ประเทศและคนชั้นกลางเป็นอย่างมาก

ทางด้านศิลปะ วรรณกรรม และการละคร เป็นสมัยของการฟื้นฟูศิลปวิทยาการ เรียกได้ว่าเป็นยุคทองของวรรณคดีอังกฤษ และส่งผลให้ประเทศอังกฤษได้ชื่อว่าเป็นชาติที่พัฒนางานเขียนบทละครแบบมนุษยนิยมที่ยิ่งใหญ่ประเทศหนึ่ง (จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2540: 7-8)

10.4.3 ผู้ฟื้นฟูศิลปวิทยาการที่สำคัญของอังกฤษ

ยุคทองของวรรณคดีอังกฤษ คือในรัชสมัยของพระนางเอลิซาเบธที่หนึ่ง แต่นักเขียนอังกฤษผิดกับนักเขียนยุโรปอื่น ๆ เพราะมิได้เทิดทูนกวีคลาสสิกอย่างคลั่งไคล้

กับเห็นความสำคัญของภาษาพื้นเมืองมากกว่าสิ่งอื่น แต่กระนั้นก็คือ วรรณกรรมเอกของ อังกฤษสมัยนี้ก็แสดงอิทธิพลของลัทธิมนุษยนิยมเช่นกัน โดยเฉพาะในงานของนักเขียน ที่สำคัญยิ่ง 3 ท่านคือ เซอร์ โทมัส มอร์ วิลเลียมเชกสเปียร์ และ เซอร์ ฟรานซิส เบคอน (พิมพ์พรรณ เทพสุเมธานนท์, 2536: 175-178)

1. เซอร์ โทมัสมอร์ (Sir Thomal Moors ค.ศ. 1761-1809)

เซอร์ โทมัส มอร์ เกิดที่เมือง Glasgow เมื่อวันที่ 13 พฤศจิกายน ค.ศ. 1761 ได้รับการศึกษาจากมหาวิทยาลัยอ็อกฟอร์ด สำเร็จเนติบัณฑิต เป็นตัวแทนสำคัญของ มนุษยนิยม ที่กลับคืนชีพขึ้นมาใหม่ ได้บรรยายเรื่องอาณาจักรพระเจ้าตามทัศนะของ เซนต์ ออกัสติน แสดงทัศนะเขี่ยหันสังคมสมัยนั้น สนับสนุนให้ทุกคนเข้าถึงความสมบูรณ์ อย่างเสมอภาค สนับสนุนสมาคมการค้า สถาบันการศึกษาของชาติและสถาบันบริหาร ได้แสดงทัศนะไว้ว่า ผู้ทำหน้าที่ปกครองนั้น ควรเป็นบุคคลที่ได้รับเลือกขึ้นมา โทมัส มอร์ เป็นผู้นำของกลุ่มนักมนุษยนิยมที่เข้มแข็งผู้หนึ่งมีความรู้เชี่ยวชาญในภาษาลาติน เขา เป็นสหายนิกของอีราสมัส (อีราสมัส เป็นผู้วางรากฐานในการปรับปรุงคริสตศาสนา ให้แก่ มาร์ติน ลูเธอร์ ผู้สถาปนานิิกาย โปรเตสแตนต์) ด้วยความคิดทางด้านมนุษยนิยม ของเขาแสดงออกมาในรูปของความคิดทางการเมืองในหนังสือ Utopia ของเขาเป็นที่ รู้จักกันทั่วโลก โทมัส มอร์ เขียนประชดประชันสังคมอังกฤษที่บางคนทำงานน้อยแต่ ร่ำรวยกว่าคนทำงานหนัก หนังสือเล่มนี้ปรากฏในประเทศอังกฤษ แต่เมื่อมอร์ถึงแก่ กรรมแล้ว จุดประสงค์ของผู้แต่งก็เพื่อแสดงความจริงของชีวิตในสังคมอังกฤษ โทมัส มอร์ เชื่อว่ามนุษย์จะดำเนินชีวิตอย่างอิสระได้ถ้ามีจิตใจและความตั้งใจดี มีใจกล้า ที่จะยอมรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น รู้จักการเสียสละเพื่อสังคมโดยไม่สูญเสียความเป็น ตัวของตัวเอง เซอร์ โทมัส มอร์ กลายเป็นบุคคลสำคัญ เป็นนักศาสนาที่เคร่งครัด ได้ ปฏิเสธที่จะเสนอ เฮอร์รี่ที่ 8 ขึ้นเป็นหัวหน้าสถาบันศาสนาในอังกฤษ และเพราะเหตุนี้เอง จึงต้องติดคุกและถูกประหารชีวิต กาลต่อมาได้รับยกย่องว่าเป็นนักบุญที่สำคัญผู้หนึ่ง

2. วิลเลียม เชกสเปียร์ (William Shakespeare ค.ศ. 1564-1616)

วิลเลียม เชกสเปียร์ เกิดเมื่อวันที่ 26 เมษายน ค.ศ. 1564 ที่สเตรทฟอร์ด-ออน-เอวอน (Stratford-on-Avon) ในเมืองวอร์วิกเชอร์ (Warwickshire) เชกสเปียร์มี

ประวัติค่อนข้างเรียบ แม้จะมีคมนเสียเป็นส่วนมาก เช่นเดียวกับคนที่มีชื่อเสียงส่วนมาก ในสมัยนั้น บิดาเป็นคนขายเนื้อ และคนเลี้ยงวัว ในสเตรทฟอร์ด เป็นคนงานเทศบาลที่ เข้มแข็งคนหนึ่ง ส่วนแม่รีอาร์เคน มารดาของเขานั้นเป็นบุตรของชวานาที่ค่อนข้างมั่งคั่ง ในเมืองนั้น เซ็คสเปียร์ได้รับการศึกษาชั้นมัธยมในเมืองสเตรทฟอร์ด ที่โรงเรียนนี้เขาได้ เรียนภาษาลาติน คณิตศาสตร์ และเรื่องราวของพระคัมภีร์ อย่างไรก็ตาม ไม่ปรากฏ หลักฐานใด ๆ ว่าเขาเคยเป็นนักเรียนที่ฉลาดปราดเปรื่อง ในหนังสือเรื่อง The Merry Wives of Windsor ของเขาได้มีบางตอนที่แสดงให้เห็นถึงวิธีการสอนภาษาลาตินในสมัย นั้น เมื่ออายุได้ 18 ปี เขาออกจากโรงเรียนและได้แต่งงานกับ แอน แสฮาเลย์ บุตรสาว ของชวานาที่อาศัยอยู่ในละแวกบ้าน ต่อมาเขาได้ยึดทำงานค้าขายกับบิดาอยู่ระยะหนึ่ง แต่บิดาได้ประสบปัญหาการเงินอย่างหนัก ดังนั้นในปี ค.ศ. 1585 เขาจึงออกเดินทางมา ลอนดอนแต่ลำพังเพื่อลองเสียงโชค มีเรื่องราวกล่าวว่าเซ็คสเปียร์ต้องรีบร้อนเดินทาง ออกจากเมือง เพราะถูกจับได้ว่าขโมยกวางของ เซอร์ ธรอมัส ลูซี ขุนนางคนหนึ่งใน ท้องถิ่นนั้น ซึ่งต่อมาภายหลัง เซ็คสเปียร์ ได้เขียนล้อในบทของเชลโลว์ในเรื่องเฮนรี่ที่ 4 อย่างไรก็ตาม เรื่องนี้นับว่ามีหลักฐานที่พอจะเชื่อถือได้แน่นอนก็คือ ราว ค.ศ. 1590 เซ็คสเปียร์ ได้เป็นสมาชิกของคณะละครของ บอร์ด แชมบอร์เลน ในลอนดอน เซ็คสเปียร์เริ่มงานละครชิ้นแรกของเขาในปี ค.ศ. 1591 บทละครบทแรกคงจะได้แก่เรื่อง Love's Labour's Lost ซึ่งเป็นบทละครชวนหัวเบา ๆ ซึ่งรวมเอาข้อสังเกตต่าง ๆ เกี่ยวกับ แพ้ชั้นของลอนดอนตลอดจนความคิดชั้น ๆ และวิธีการพูด ตลอดจนล้อคำพูดต่าง ๆ ใน สมัยนั้น และในปีนั้นเอง เซ็คสเปียร์ก็ได้เขียนเรื่อง Two Gentleman of verona และ The Comedy of Errors และต่อมาก็ได้เขียนเรื่อง โรมิโอ และจูเลียต ซึ่งเป็นโศกนาฏกรรม เรื่องแรกของเซ็คสเปียร์ และเป็นบทละครเรื่องแรกที่สามารถแสดง ถึงความสามารถ ทางการประพันธ์อย่างแท้จริง เรื่องทั้งหมดที่เซ็คสเปียร์แต่งขึ้นในขณะที่กิจการละคร กำลังรุ่งเรือง เมื่อวันที่ 3 มีนาคม ค.ศ. 1592 คณะละครก็ได้เริ่มเล่นบทละครเรื่องใหม่ที่ เขาแต่งขึ้นคือเรื่อง เฮนรี่ที่ 4 และได้รับความนิมยอย่างกว้างขวาง เพราะคนในสมัยพระ นาง อลิซาเบธสนใจในประวัติศาสตร์เป็นอย่างมาก เขาเหล่านั้นรู้สึกเหมือนกับว่า เรื่องราว ต่าง ๆ นั้นยังคงดำเนินติดต่อกันอยู่ ความสำเร็จในการสร้างละครเรื่องนี้ทำให้

เพื่อนนักเขียนหลายคนอีกมา เช่น กรีน เป็นต้น ในปี ค.ศ. 1596 และ ค.ศ. 1597 เช็คสเปียร์เขียนเรื่อง The Taming of the Shrew , Midsummer Night's Dream และ The Merchant of Venice เรื่องสุดท้ายนี้เช็คสเปียร์ไปเขียนเป็นแบบบทกลก ซึ่งเป็นที่นิยมของประชาชนมากในปี ค.ศ. 1594 เช็คสเปียร์ถูกเรียกให้เข้าไปเล่นละครในวังเป็นครั้งแรก และตั้งแต่นั้นมาจนถึงรัชกาล เขาก็มักจะแต่งละครและเล่นถวายเป็นประจำที่ไวทฮอลส์ และที่พระราชวังกรีนนิช ราวปี ค.ศ. 1598 คณะละครของเช็คสเปียร์ได้ประสบคู่แข่ง ซึ่งเริ่มจะเป็นที่ติดอกติดใจของประชาชน ระยะเวลาที่เช็คสเปียร์หันมาประพันธ์บทละคร จำพวกโศกนาฏกรรม เช่น จูเรียส ซีซาร์ แฮมเล็ต โดยเฉพาะอย่างยิ่งในแฮมเล็ต เขาได้บรรยายถึงการต่อสู้แข่งขัน ระหว่างคณะละครของเขากับคู่อริ ซึ่งส่วนมากเป็นเด็กชายวัยรุ่น ในปี ค.ศ. 1603 พระเจ้าเจมส์ที่ 1 เสด็จขึ้นครองราชย์ พระองค์สนพระทัยและเอาพระทัยใส่ในกิจการละครยิ่งกว่าพระนางอลิซาเบธ ทำให้การละครของเช็คสเปียร์เริ่มเจริญรุ่งเรืองขึ้นมาใหม่อีกครั้งหนึ่ง ระยะเวลาที่เช็คสเปียร์ที่ผลิตออกมาแล้วแต่เป็นบทละครที่ยิ่งใหญ่ และนำชื่อเสียงมาสู่เขาทั้งสิ้น ในปี ค.ศ. 1610 เช็คสเปียร์ก็สามารถเอาชนะคณะละครคู่แข่งของเขาได้อย่างเด็ดขาด เรื่องที่เขาแต่งในระยะเวลาหลัง ๆ ก็มี Cymbeline ซึ่งเป็นเรื่องประเภทตลกปนเรื่องเศร้าเป็นเรื่องรัก ๆ ซึ่งกลายมาเป็นเรื่องที่อยู่ในความนิยมของประชาชนยิ่งกว่าเรื่องประเภทอื่น ประกอบกับโรงละครโรงใหม่ของเช็คสเปียร์ ได้จัดประดับตกแต่งอย่างหรูหราสวยงามจนคนในสมัยนั้นมองไปในรูปเป็นของวิเศษ ในปี ค.ศ. 1616 อายุเพียง 52 ปี ในปี ค.ศ. 1623 มีผู้รวบรวมบทละครของเช็คสเปียร์พิมพ์ขึ้นเป็นครั้งแรกมี เฮมินจ์ และคอนเดล หุ้นส่วนใหญ่ในกิจการละครของเช็คสเปียร์ ได้ร่วมกันเป็นผู้จัดการ ชื่อเสียงของเช็คสเปียร์จึงยิ่งทวีมากขึ้นทุกที ๆ และดูเหมือนจะได้รับความนิยมสูงสุด ในคริสต์ศตวรรษที่ 18-19 ซึ่งคนอ่านตลอดจน นักวิจารณ์ทั่วไป หันมาพุ่งเล็งในด้านบทบาทของตัวละครแต่ละตัวมากกว่าเนื้อเรื่อง และเมื่อเร็ว ๆ นี้คนส่วนมากหันมาสนใจวินิพนธ์ซึ่งเป็นโคลงสั้น ๆ มากกว่าบทละคร นับได้ว่าเช็คสเปียร์เป็นกวีที่มีชื่อเสียงมากที่สุดคนหนึ่งของโลก